

Forløb

med Rasmus Klump

Dansk-tysk modelforløb til børnehavebørn

Introduktion til nabosprogene dansk og tysk på en legende måde

UDGIVER OG KOLOFON

Region Sønderjylland-Schleswig – Regionskontor & Infocenter

📍 Lyren 11 DK-6330 Padborg | 📞 +45 74 67 05 01

🌐 region.dk / region.de

🌐 kulturfokus.dk / kulturfokus.de

🌐 kulturakademi.dk / kulturakademi.de

FORFATTER OG REDAKTION:

Angela Jensen, Interreg-projekt KursKultur 2.0

BILLEDER

Tim Riediger, Adobe Stock

MATERIALE

https://www.kulturakademi.de/dk/materiale_oversigt/

Interreg
Deutschland - Danmark

EUROPEAN UNION

kulturfokus ^{DH}_{DE}
kulturregion sønderjylland-schleswig

KursKultur

KursKultur 2.0 finansieres med støtte fra Region Sønderjylland-Schleswigs partnere, de regionale idrætsorganisationer, UC Syddanmark, Europa-Universität Flensburg, Professionshøjskolen Absalon, Museum Lolland-Falster, Næstved Kommune, Museum Sønderjylland, Kulturministeriet og Ministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur des Landes Schleswig-Holstein. Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

KONZEPT & DESIGN

FRESHKONZEPT GmbH – Original Maike

Maike Liepolt

🌐 freshkonzept.de – m.liepolt@freshkonzept.de

FRESHKONZEPT
Original
MAIKE

Indhold

Side 2 | Udgiver og kolofon

Side 3 | Indhold

Side 4 | Forord om det dansk-tyske børnehaveprojekt

Side 5 | Hvad er Rasmus Klump-projektet?

Side 5 | Introduktion til modelforløbet Rasmus Klump

Side 6 | Før besøget

Side 7 | Under besøget

Side 8 | Efter besøget

Side 9 | Betydningen af at lege med sprog

Side 9 | Hvordan samarbejder man med en partnerbørnehave?

Side 10 | Afslutning

Forord om dansk-tyske børnehaveprojekter

I samarbejde med børnehaver fra grænselandet er der udviklet tre projekter:

Prof. dr. ABC, **Rasmus Klump** og **Hanna & Mikkel**, der netop tager udgangspunkt i børns nysgerrighed og lyst til at lære nyt. Gennem projekterne får børnene indblik i den sproglige og kulturelle mangfoldighed i en grænseregion. Projekterne kan med fordel kombineres, da de lægger op til en sproglig progression og kan være rammen om et længerevarende samarbejde med en børnehave fra nabolandet, men de kan også bruges hver for sig. **Her beskrives decideret projektforløbet Rasmus Klump.**

Prof. dr. ABC:

Prof. dr. ABC er en dansk-tysk sprogforsker. Han introducerer børnehavebørn til bogstaver på nabosproget på en sjov måde. Fokus er på sproglige lyde. Prof. dr. ABC besøger børnene i deres institutioner. Besøgene forberedes via et understøttende pædagogisk materiale.

Rasmus Klump:

De fire venner og figurer Rasmus Klump, Skæg, Pelle og Pingo besøger børnehaver på begge sider af grænsen, synger og rimer sammen med børnene på dansk og tysk, så de lærer nye ord på nabosproget med relation til børnenes hverdag.

Hanna & Mikkel:

Hanna, som er fra Flensburg, og Mikkel, der bor i Gråsten, er venner. De går i børnehave og oplever sammen grænselandet. De specielt udviklede hæfter beskæftiger sig med forskellige emner og dertilhørende ord og sætningskonstruktioner på nabosproget.

Hvad er Rasmus Klump-projektet?

I regi af børnehaver i den dansk-tyske grænseregion blev Rasmus Klump-projektet udviklet.

Projektet skal støtte op om udveksling og møder på tværs af grænsen. Den kendte figur Rasmus Klump, som på tysk hedder Petzi, rejser sammen med vennerne Pingo, Pelle og Skæg rundt i grænselandet og besøger børnehaver. Deres opgave er at være sammen med børnene, at deltage i aktiviteter og lægge op til dansk-tyske børnehavemøder. Pædagogerne inddrager de fire venner i børnehavens dagligdag og lærer børnene nye ord på dansk og tysk. Rasmus Klump som kendt tegneseriefigur symboliserer på en fantastisk måde at leve som en grænsegænger, en eventyrlysten opdagelsesrejsende og en person, der er åben for en ny verden med mange forskellige venner og alligevel altid har lyst til at komme hjem efter sine eventyr. Til de første afprøvninger af Rasmus Klump-projektet blev der indkøbt badekar, figurer/plysdyr, forskellige spil og bøger, som så rejste fra børnehave til børnehave. På tysk side blev der startet en logbog, som blev brugt til at dokumentere Rasmus Klump-aktiviteterne i de enkelte børnehaver. De danske børnehaver har udviklet deres egen måde at dokumentere besøgene på. Der blev også indkøbt flere badekar med forskellige rekvisitter, som figurer/plysdyr, film, bøger og digitale materialer i eget regi.

Tilbud og målgruppe

- ✓ Børnehaver
- ✓ Tidsforbrug og emner kan tilpasses efter institutionernes behov.

Målet med forløbet er

- ✓ At give børnene en positiv oplevelse med det tyske og det danske sprog og vække deres nysgerrighed over for andre sprog og kulturer.
- ✓ At give børnene indblik i den sproglige og kulturelle mangfoldighed der er en naturlig del af det at bo i en grænseregion.
- ✓ At børnene bliver nysgerrige overfor nabosproget og motiveres til at lære tysk.

Introduktion til modelforløbet Rasmus Klump

Pædagoger kan bruge figurerne, bog og spil sammen med børnene. De voksne kan læse højt og tale om de oplevelser, Rasmus Klump og vennerne er sammen om. Børnene kan blive aktiveret til at beskæftige sig med de nye venner fra nabolandet, som kommer for at besøge børnehaven, og som taler et andet sprog. Da Rasmus Klump, Pelle, Pingo og Skæg bliver inddraget i børnehavens dagligdag, kan de også være med til samlinger, frokost og på legepladsen udenfor. Derudover er der med forløbene lagt op til både sproglig progression og progression i udviklingen af partnerskabet fra det første forløb "Prof. dr. ABC". Efter Rasmus Klump-forløbet kan børnehaverne starte med det tredje forløb om Hanna & Mikkel og lære yderligere ord og vendinger på nabosproget.

De fire venner:

Rasmus Klump (Petzi)
en lille bjørn
nysgerrig
en opdagelsesrejsende

Skæg (Seebär)
gammel sømand
Han fortæller mange historier.
Han sover meget.

Pelle (Pelle)
en pelikan
Han har altid noget i næbbet.
Han glemmer, at han kan flyve.

Pingo (Pingo)
Han er en pingvin.
Han er Rasmus Klumps bedste ven.

01 | Før besøget

Indledende snak om sprog:

- ✓ Hvor kommer børnene fra?
- ✓ Hvad hedder det sprog, de taler eller kender?
- ✓ Har de været i andre lande?
- ✓ Har de været i Tyskland/Danmark?

1) Præsentation af Rasmus Klump/Petzi og hans venner og skibet Mary.

Hvem kender Rasmus Klump/Petzi og hans venner?

2) Undersøge, hvad Rasmus Klump/Petzi og hans venner har med på deres rejse

(spil, sange, historier, billeder, bøger, en flaskepost og en dagbog).

3) Pædagogerne skriver i Rasmus Klumps/Petzis dagbog om oplevelserne i Danmark/Tyskland.

I før-fasen anskaffer børnehaven figurerne. Man kan købe dem, lave dukkerne selv i stof eller tegne dem, så de kan følge børnenes hverdag. Vælg et emne eller en situation, og introducer vennerne Petzi, Pelle, Pingo og Skæg. Fortæl børnene, hvordan det er at bo i en grænseregion, hvor der bliver talt forskellige sprog, og hvor der findes forskellige traditioner. Muligvis har børnene allerede deltaget i Prof. dr. ABC-forløbet. Der har børnene på en legende måde beskæftiget sig med enkelte bogstaver, ord og sange. Børnene lærer nu flere emneområder at kende og ord på nabosproget. Derudover udvikles partnerskabet på tværs af grænsen. Som optakt til kontakten med børnehaven på den anden side af grænsen kan børnene sammen med pædagogerne udvikle et "Rasmus Klump"-produkt og sende det til partnerbørnehaven. Det kan også være et brev, som beskriver én dag i børnehaven, eller hvilken livret Rasmus og vennerne har samt opskrift. Så børnene er forberedte på mødet med børnene fra partnerinstitutionen, anbefales det at aftale på forhånd, hvilke spil og emner der tages op under det fælles besøg. I kan lade jer inspirere af materialet "Vi lærer tysk / Wir lernen Dänisch" på kulturakademi-hjemmesiden: <https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/arbejdshaefte-for-paedagoger/>

Eksempel

Kreispiel / Rundkredsleg

Børnene stiller sig i en rundkreds. De børn, som har et stykke tøj på med den farve, som der synges om, går ind i midten og danser. Når der synges om en ny farve, skal de børn, som har et stykke tøj på med den nye farve, gå ind i midten og danse.

"Se min kjole, den er grøn som græsset. Alt hvad jeg ejer, det er grønt som den ..."

Som forberedelse på mødet med partnerbørnehaven kan der skiftevis synges på dansk og tysk.

Husk

- ✓ Hvordan kan emnet forberedes?
- ✓ Hvilke rammer kræver mødet med partnerbørnehaven?
- ✓ Hvilke opgaver har pædagogerne?
- ✓ Forventningsafstemning med de ansvarlige

02 | Under besøget

Du kan arbejde med en partnerbørnehave på følgende måder:

Rasmus Klump og hans venner er kendt i begge børnehaver og kan fungere som en slags formidlere mellem børnehavebørnene. Partnerbørnehaven ankommer med bussen, og børnene fra begge sider er forberedte på mødet. Børnene bliver mødt med et "velkommen til", og de genkender straks Rasmus Klump og vennerne.

Så handler det om mødet. Børnene laver sanglege på det ene og andet sprog. De beskæftiger sig med udtryk som ben, arm, hoved, bold og lærer farverne rød, gul, grøn, blå, hvid og sort at kende på det respektive nabosprog. Det er en fordel, hvis børnene på legende vis er introduceret til gloserne på forhånd inden mødet. Det er også oplagt at bruge rundkredslegen, som børnene allerede kender. Herefter kan børnene tegne tyske og danske flag og fortælle om deres fødselsdagstraditioner. De kan også hjælpe med at bage pandekager – Rasmus Klumps yndlingsret! Undervejs lærer de nye tyske og danske gloser. Figurene Rasmus Klump, Pingo, Pelle og Skæg er med til alle aktiviteterne. Pædagogerne gentager altid de forskellige ord på tysk og dansk. Børnenes nysgerrighed over for det andet sprog vækkes, og deres generthed over for de andre børn mindskes. Dette styrker de deltagende børns sociale kompetencer og vækker på en legende måde interesse for nabosproget.

03 | Efter besøget

Børnehavebørnene kan dele deres personlige erfaringer med både de andre børn og deres forældre. Det kan pædagogerne støtte op om ved at stille åbne spørgsmål om busturen, legemulighederne i partnerbørnehaven og de nye lærte ord på nabosproget. Derudover kan Rasmus Klump og hans venner blive ved med at være involveret i hverdagen i børnehaven, selvom de er sendt afsted til en anden børnehave. De voksne omkring børnene kan også genopfriske Rasmus Klump-bøgerne fra deres egen barndom og kan dele deres yndlingshistorie eller karakter med børnene. På den måde forbliver det, de har oplevet sammen, aktivt. De lærte ord og udtryk kan også gentages jævnligt på nabosproget, og nye ord kan tilføjes. For at fastholde et langsigtet partnerskab med en børnehave fra den anden side af grænsen, giver det mening at gennemføre yderligere forløb og møder sammen. De forskellige Hanna & Mikkel-hæfter med vidt forskellige fagområder er velegnede til dette. I kan besøge hinanden, tage på udflugter i naturen sammen, lave mad og opleve nabosproget autentisk tæt på.

Betydningen af at lege med sprog

For at både før-, under- og efter-oplevelsen fungerer for børn, er de voksnes aktive og legende tilgang til forløbet afgørende. I forhold til projektet har de nøglen til børnenes forestillingskraft – for kun gennem deres indlevende oplæsning af teksterne, deres aktive og fantasifulde opgaveløsning og deres energi kommer før- og efter-oplevelsen til at blive levende. Således hviler hele konceptet på et tæt og aktivt samspil mellem børnene, de voksne og figurerne. Hvis børnenes fantasi stimuleres af historier, er det stimulerende for hele projektforløbet. Det er derfor en fordel at inddrage forældre eller andre voksne i at arbejde med før-, under- og efterkonceptet i børnehaven. Der kan fx udstilles malede billeder af de fire venner og flag, og forældrene kan være med til at løse opgaver. Det er afgørende, at de involverede voksne tager legen og fortællingen til sig, videregiver den gode historie og derved lader fantasien få frit løb.

Husk

- ✓ Hvordan kan der arbejdes videre med emnet? Der er mulighed for at inddrage andre emner og materialer.
- ✓ Feedback fra de deltagende pædagoger.
- ✓ Fortsættelse med et [Hanna & Mikkel](#)-hæfte.

Hvordan samarbejder man med en partnerbørnehave?

Et grænseoverskridende forløb vil altid have en partner på hver side af den dansk-tyske grænse. Forløbet skal gerne bygge på et ligeværdigt samarbejde mellem partnerne. I må gerne være nysgerrige på hinandens måder at arbejde på. Strukturer og arbejds måder kan være forskellige på dansk og tysk side, så spørg hellere en ekstra gang i stedet for at gå ud fra, at du og din samarbejdspartner tænker det samme. Så afstemning af mål og forventninger mellem jeres to børnehaver er meget vigtig. Desuden skal besøget og forløbet forberedes grundigt, både hvad det praktiske og det indholdsmæssige angår. Alle deltagende pædagoger skal have besked om, hvilke opgaver de har før, under og efter forløbet. Hvis børnene ikke har mødt hinanden før, kan det anbefales at starte med små spil og lege, inden I går i gang med de egentlige aktiviteter.

Husk

- ✓ Forventningsafstemning
- ✓ Grundig forberedelse
- ✓ Opgavefordeling
- ✓ Tjek støttemuligheder for møder og udflugter på tværs af grænsen

Afslutning

Hvis I har fået støtte fra vores transportpulje, skal I nu i gang med afrapportering og afregning. Men afsæt også tid til at evaluere jeres partnerskab. Hvordan gik projektet og opgavefordelingen? Hvordan har I oplevet det dansk-tyske møde? Var der udfordringer, som I ikke havde regnet med? Hvad kunne der gøres bedre? Og hvilke fremtidsplaner har I sammen.

KursKultur-projektet har desuden udarbejdet en vejledning om det dansk-tyske elevmøde, som kan downloades her:

<https://www.kulturakademi.de/dk/praxis-tipps/>